

LUKIĆEVI ADVOKATI KRITIKUJU IZVEŠTAJ O ŽRTVAMA

Author: [Rachel Irwin](#)

Oni tvrde da su metode veštakinje „neprikladne“ i za sam slučaj „irelevantne“.

Advokati odbrane su ove sedmice kritikovali statističarku koja je sačinila prvobitni spisak žrtava za čiju su smrt navodno odgovorni bosanski Srbi Milan i Sredoje Lukić, proglašavajući njen izveštaj „irelevantnim“ i tražeći od sudija da ga odbace.

„Kakve veze ima projekat 'Dokaz smrti' [čiji je cilj identifikacija žrtava] sa demografijom?“, upitao je advokat Milana Lukića, Džejson Alarid (Jason Alarid), veštakinju Evu Tabo (Ewa Tabeau), statističarku iz demografskog odeljenja tužilaštva.

Zabuna oko toga kako uopšte statistički izveštaj može dokazati da je neka osoba mrtva potrajala je tokom čitavog veštakinjinog svedočenja.

Izveštaj Taboove, u kojem su u glavnim crtama izneti rezultati njenog projekta Dokaz smrti, našao se poslednjih nedelja na udaru kritike nakon što je odbrana iznela dokaze da su tri imenovane navodne žrtve verovatno žive.

U izveštaju se imena navodnih žrtava povezuju – između ostalog – sa dostupnim podacima sa popisa stanovništva, biračkim spiskovima i popisima nestalih osoba.

Osim izjava svedoka koje je prikupilo tužilaštvo, izveštaj predstavlja jedini dokaz da su žrtve čija se imena navode u optužnici zaista mrtve.

Rođaci Lukić optuženi su da su tokom leta 1992. godine, u istočnobosanskom gradu Višegradu, pobili oko 150 Bošnjaka.

Tri tzv. žive žrtve navodno su ubijene prilikom spaljivanja jedne kuće u Pionirskoj ulici, 14. juna 1992., nakon što su Lukići u taj objekat navodno zabarikadirali grupu od 70 Bošnjaka i potom izazvali požar.

Tužilaštvo je protekle sedmice od sudija zatražilo da ukloni ta tri imena sa spiska žrtava iz Pionirske, priznajući da je moguće da one nisu poginule u požaru.

Zabuna oko toga šta zapravo njen izveštaj dokazuje prinudila je sudiju Patrika Robinsona (Patrick Robinson) da Taboovoj tri puta uzastopce postavi jedno te isto, neznatno preformulisano pitanje.

„Kako demografija zaključuje da je g. Lukić ikoga ubio?“, pitao je Robinson.

„Mi ne možemo pomoći da se utvrdi da li je g. Lukić ubio te ljude ili nije“, odgovorila je, naposljetku, ona. „[Ali] možemo pomoći da se ustanovi da li su ti ljudi ubijeni ili nisu.“

„Nije li pošteno reći da to nema nikakve veze sa statistikom?“, uzvratio je Alarid.

Taboova je branila svoj izveštaj, kao i opsežno pismeno „pojašnjenje“ koje je podnela 16. marta, nakon što su iznete tvrdnje da su neke žrtve još žive.

Ona je priznala samo to kako je „moguće“ da tri žrtve sa prvobitnog spiska nisu umrle u požaru u Pionirskoj, dok je odlučno negirala Alaridove navode po kojima bi 18 navodnih žrtava iz Pionirske moglo biti živo.

Taboova je tako odgovorila na podnesak odbrane u kojem su izneti podaci o 18 živih osoba koje su se, kako se tvrdi, greškom našle na spisku onih koji su ubijeni u požaru.

Ona je kazala kako – iako ti ljudi imaju ista imena kao i zabeležene žrtve – ponavlja da se njihova starost i ostali bibliografski podaci ne slažu sa onima koji se navode u optužnici.

A kad ju je Alarid pitao za manjak umrlica – ili fizičkih dokaza – o smrti žrtava požara, ona je odgovorila da su u vreme trajanja sukoba korišćeni drugačiji metodi.

„Vi tvrdite da je umrlica konačni dokaz“, kazala je ona. „Možda u vreme mira, ali mi govormo o sukobu, pri čemu su ljudi bili u pokretu i dešavalo se mnogo stvari. Ne možete očekivati da ti slučajevi budu dokumentovani na isti način kao u miru.“

Alarid je pomenuo i činjenicu da u vezi sa nekim imenima sa spiska izgleda ne postoji nikakav drugi podatak koji se tiče „stvarne, žive osobe“.

„Možemo li te ljude smatrati ne-osobama?“, upitao je Alarid.

„Apsolutno ne“, odgovorila je Tabo. „Izjave svedoka nisu savršene, ali to ne znači da žrtve nisu postojale. Biće grešaka, ali to ne znači da se rat nije dogodio i da ljudi nisu ubijani.“

Nakon što je Alarid u više navrata ponovio da neke navodne žrtve nisu ni postojale, Taboova se razljutila.

„A šta biste rekli o žrtvama [genocida] u Kambodži?“, upitala je ona. „[Tamo] nema imena. Da li to znači da se zločini nisu ni dogodili?“

Alarid je odbacio njenu primedbu, tvrdeći da su veštakinjini metodi „neprikladni“ u slučaju „neposrednog izvršenja“, u kojem se okrivljeni lično terete da su ubili preko 100 ljudi.

„[Moj klijent] bi mogao da ode u zatvor zbog toga što je ubio nekoga ko je živ. Da li je to istina?“, upitao je Alarid.

„Neću to da dozvolim“, umešao se sudija Robinson.

Tokom kratkog unakrsnog ispitivanja, tužiteljka Meksin Markus (Maxine Marcus) kritikovala je metode pribavljanja informacija o žrtvama sa spiska poginulih – uključujući pretragu imena u telefonskom imeniku.

„Nema razloga da verujete da ćete ikada moći da suzite svoju potragu [primenom takvih metoda]“, kazala je Taboova. „To je nemoguće.“

Ona je rekla i da policija i vlasti u Višegradu – od kojih je odbrana zatražila pomoć u lociranju navodnih žrtava – nisu imali pristup rezultatima popisa stanovništva iz 1991. Ostalo je nejasno, kazala je ona, kojim su se izvorima koristili pri pribavljanju podataka koje su objavili.

Na kraju njenog svedočenja, Alarid je od sudije Robinsona zatražio da „odbaci“ izveštaj Taboove i potonje pojašnjenje.

„On nije statistički relevantan“, kazao je Alarid.

Sudija Robinson je Alarida kritikovao zbog toga što je takav zahtev podneo usmeno, rekavši da će se veće tim pitanjem pozabaviti nekom drugom prilikom.

Rachel Irwin izveštava za IWPR iz Haga.

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/lukicevi-advokati-kritikuju-izvestaj-o-zrtvama>